

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-1190 2, 3, 4, 5, 7, 9,
10, 11, 15 IR 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 8¹ STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO
NETEKUSIU GALIOS
ĮSTATYMAS**

2018 m. birželio 21 d. Nr. XIII-1285
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. **Radioaktyviųjų atliekų atliekyno uždarymas** – veiksmai radioaktyviųjų atliekų atliekyne pasibaigus jo eksploatavimui ir baigus į jį dėti radioaktyvias atliekas, apimantys uždaryto atliekyno saugai užtikrinti reikalingus inžinerinius ar kitus darbus.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. **Radioaktyviųjų atliekų priėmimo į saugyklą ar atliekyną kriterijai** – kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, ar radioaktyviosios atliekos ir jų pakuotės tinkamos saugoti saugykloje ir dėti į atliekyną.“

3. Pakeisti 2 straipsnio 22 dalį ir ją išdėstyti taip:

„22. **Radioaktyviųjų atliekų tvarkytojas** – šio įstatymo 10 straipsnyje nurodytas juridinis asmuo, atsakingas už visų jo veiklos metu susidariusių ir jam perduotų radioaktyviųjų atliekų tvarkymą.“

2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 3 straipsnio 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) būtų atsižvelgta į visų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo etapų tarpusavio priklausomybę;“.

2. Pakeisti 3 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) radioaktyviųjų atliekų ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginių sauga būtų garantuojama visą radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir įrenginių veikimo laiką ir po to, naudojant pasyvias saugos priemones;“.

3. Pakeisti 3 straipsnio 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) Lietuvos Respublikoje susidariusios radioaktyviosios atliekos turi būti dedamos į atliekyną Lietuvos Respublikos teritorijoje arba išvežamos į užsienio valstybėje esantį atliekyną, išskyrus šio įstatymo 24 ir 25 straipsniuose nustatytus atvejus.“

3 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 4 straipsnio 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) nustato arba įgalioja kitą instituciją nustatyti nacionalinės radioaktyviųjų atliekų tvarkymo sistemos (teisės aktų, reglamentuojančių radioaktyviųjų atliekų tvarkymą, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo reglamentavimo ir priežiūros institucijų ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo programos) tarptautinio ekspertinio įvertinimo organizavimo tvarką;“.

4 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„5 straipsnis. Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos kompetencija

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija):

- 1) teikia pasiūlymus Vyriausybei dėl radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginių statybos arba jų eksploatavimo nutraukimo, radioaktyviųjų atliekų atliekynų uždarymo ir uždarytų atliekynų priežiūros nutraukimo;
- 2) po to, kai patvirtinamas radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginio statybos teritorijos detalusis planas, teisės aktų nustatyta tvarka inicijuoja žemės sklypo radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginio statybai paėmimą visuomenės poreikiams;
- 3) organizuoja dvišalį ir daugiašalį tarptautinį bendradarbiavimą radioaktyviųjų atliekų tvarkymo srityje;
- 4) Vyriausybės arba jos įgalios institucijos nustatyta tvarka organizuoja nacionalinės radioaktyviųjų atliekų tvarkymo sistemos tarptautinį ekspertinį įvertinimą;
- 5) tvirtina radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo teikiamų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo paslaugų tarifus, pagrįstus teikiamų paslaugų sąnaudomis;
- 6) organizuoja radioaktyviųjų atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų tobulinimą, siekdama įgyvendinti radioaktyviųjų atliekų tvarkymą reglamentuojančius Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis, Tarptautinės atominės energijos agentūros rekomendacijas, nacionalinės radioaktyviųjų atliekų tvarkymo sistemos tarptautinio ekspertinio įvertinimo rekomendacijas, ir teisės aktų tobulinimą, atsižvelgdama į technologijų ir mokslo pažangą ir Lietuvos Respublikos teritorijoje esančių radioaktyviųjų atliekų tvarkymo metu sukauptą patirtį;
- 7) atlieka kitas šio įstatymo, kitų įstatymų ir teisės aktų nustatytas funkcijas.“

5 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 7 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) nustato branduolinės saugos reikalavimus, reglamentuojančius radioaktyviųjų atliekų klasifikavimą ir radioaktyviųjų atliekų priėmimo į saugyklą ar atliekyną kriterijus;“.

6 straipsnis. 8¹ straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 8¹ straipsnį.

7 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 9 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Radioaktyviųjų atliekų darytojo pareiga – laikantis teisės aktų, reglamentuojančių radioaktyviųjų atliekų tvarkymą, reikalavimų tvarkyti radioaktyviasias atliekas tol, kol jų neperduos radioaktyviųjų atliekų tvarkytojui. Radioaktyviųjų atliekų darytojas radioaktyviasias atliekas tvarko vykdydamas savo ūkinę veiklą ir perduoda jas radioaktyviųjų atliekų tvarkytojui, kuris Lietuvos Respublikos energetikos ministro nustatyta tvarka privalo jas priimti. Radioaktyviųjų atliekų darytojui, vykdančiam licencijuojamą branduolinės energetikos srities veiklą ir veiklą su branduolinėmis ir (ar) branduolinio kuro ciklo medžiagomis, kaip nurodyta šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje, nereikalaujama gauti atskiros licencijos ar laikinojo leidimo tvarkyti (atlikti pradinį radioaktyviųjų atliekų apdorojimą (rinkti, rūšiuoti, dezaktyvuoti), atlikti pagrindinį radioaktyviųjų atliekų apdorojimą, saugoti) radioaktyviasias atliekas, išduodamų, kaip nurodyta šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje.“

2. Pakeisti 9 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Radioaktyviųjų atliekų darytojas apmoka visas išlaidas, susijusias su radioaktyviųjų atliekų tvarkymu nuo jų atsiradimo iki padėjimo į radioaktyviųjų atliekų atliekyną, ir uždarytų atliekynų priežiūros išlaidas. Prieš gaudamas veiklos su branduolinėmis ir (ar) branduolinio kuro ciklo medžiagomis licenciją arba licenciją ar laikinąjį leidimą vykdyti veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, išskyrus branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, radioaktyviųjų atliekų darytojas, išskyrus tą radioaktyviųjų atliekų darytoją, kurio veiklos metu susidariusiose radioaktyviosiose atliekose yra tik trumpaamžiai radionuklidai, kurių pusėjimo trukmė ne didesnė kaip 100 dienų, turi būti sudaręs sutarties su radioaktyviųjų atliekų tvarkytoju dėl radioaktyviųjų atliekų tvarkymo paslaugų vertės laidavimo draudimo sutartį ar turėti banko garantiją įmonės bankroto ar kitu atveju, kai radioaktyviųjų atliekų darytojas privalo nutraukti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veiklą ir neturi sukaupęs radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti reikalingų lėšų. Ši nuostata, tvarkant panaudotus uždaruosius jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, taikoma tiek, kiek jų

tvarkymo nereglamentuoja šio įstatymo 24 straipsnis. Lėšos, reikalingos branduolinės energetikos objektų eksploatacijai nutraukti ir saugiai šių objektų eksploatavimo ir eksploatavimo nutraukimo metu susidariusioms radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti, kaupiamos vadovaujantis Branduolinės energijos įstatymo 32 ir 48 straipsnių nuostatomis.“

8 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„10 straipsnis. Radioaktyviųjų atliekų tvarkytojas ir jo veiklos pagrindai

1. Valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė yra radioaktyviųjų atliekų tvarkytoja ir vykdydama Ignalinos atominės elektrinės ir kitų branduolinės energetikos objektų eksploatavimo ir eksploatavimo nutraukimo metu susidariusių radioaktyviųjų atliekų ir kitų radioaktyviųjų atliekų darytojų perduotų radioaktyviųjų atliekų tvarkymą:

1) surenka radioaktyvias atliekas ir organizuoja jų vežimą iš kitų radioaktyviųjų atliekų darytojų, atlieka pradinį, pagrindinį ir galutinį radioaktyviųjų atliekų apdorojimą ir jas saugo;

2) deda radioaktyvias atliekas į atliekyną;

3) uždaro radioaktyviųjų atliekų atliekyną ir prižiūri uždarytą atliekyną;

4) tvarko Vyriausybės nustatyta tvarka paliktuosius radioaktyviuosius šaltinius ir radioaktyviosiomis medžiagomis užterštus objektus;

5) vykdo kitus šiame įstatyme, Branduolinės energijos įstatyme, Branduolinės saugos įstatyme, Radiacinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme ir šių įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose radioaktyviųjų atliekų tvarkytojui nustatytus įpareigojimus.

2. Radioaktyviųjų atliekų tvarkytojas, tvarkydamas radioaktyvias atliekas, savo veikloje vadovaujasi šiuo įstatymu, Branduolinės energijos įstatymu, Branduolinės saugos įstatymu, Radiacinės saugos įstatymu ir šių įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais.

3. Radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo struktūriniai padaliniai, vykdančys radioaktyviųjų atliekų apdorojimą, vežimą, saugojimą, organizacinėje struktūroje turi būti atskirti nuo radioaktyviųjų atliekų dėjimą į atliekynus, šių atliekų atitikties radioaktyviųjų atliekų priėmimo į saugyklas ir atliekynus kriterijams kontrolę ir kitas atliekynų eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo funkcijas vykdančio (vykdančių) struktūrinio (struktūrinių) padalinio (padalinių) (toliau – struktūrinis padalinys, dedantis radioaktyvias atliekas į atliekynus).

4. Radioaktyviųjų atliekų tvarkytojas turi sukurti kontrolės mechanizmą, kuris užtikrintų, kad radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo apdorotos radioaktyviosios atliekos ir jų pakuotės atitiktų priėmimo į saugyklą ar atliekyną kriterijus ir kuris užtikrintų, kad į saugyklą ar atliekyną būtų

dedamos tik priėmimo į saugyklą ar atliekyną kriterijus atitinkančios radioaktyviosios atliekos ir jų pakuotės. Tikrinimą turi atlikti radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo struktūrinis padalinys, dedantis radioaktyvias atliekas į atliekynus.

5. Reikalavimų, nurodytų šio straipsnio 3 ir 4 dalyse, laikymosi priežiūrą užtikrina Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija paraiškos licencijai eksploatuoti atitinkamą radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginį gauti vertinimo metu, o tuo atveju, jeigu licencija jau išduota, vertindama branduolinės energetikos objekto modifikacijos saugą pagrindžiančius dokumentus Branduolinės energijos įstatymo ir Branduolinės saugos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

9 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 11 straipsnio 2 dalį.

10 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

Papildyti 15 straipsnį 4 dalimi:

„4. Statytojas (užsakovas) arba eksploatuojanti organizacija, atlikdama saugyklos ar atliekyno saugos analizę, nustato radioaktyviųjų atliekų priėmimo į saugyklą ar atliekyną kriterijus, kuriuos suderina su Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija.“

11 straipsnis. 21 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 21 straipsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„21 straipsnis. Radioaktyviųjų atliekų atliekyno uždarymas ir uždaryto radioaktyviųjų atliekų atliekyno priežiūra“.

2. Papildyti 21 straipsnį 1¹ dalimi:

„1¹. Radioaktyviųjų atliekų atliekyno uždarymas turi būti vykdomas pagal galutinį atliekyno uždarymo planą, kurį parengia radioaktyviųjų atliekų atliekyną eksploatuojanti organizacija ir suderina su Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija. Ne vėliau kaip prieš dvejus metus iki radioaktyviųjų atliekų atliekyno uždarymo privalo būti parengtas ir Valstybinei atominės energetikos saugos inspekcijai pateiktas derinti galutinis radioaktyviųjų atliekų atliekyno uždarymo planas. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija priima sprendimą dėl galutinio atliekyno uždarymo plano suderinimo Branduolinės saugos įstatymo 34 straipsnyje nurodytais terminais. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija suderina galutinį atliekyno uždarymo planą, jeigu galutiniame radioaktyviųjų atliekų atliekyno uždarymo plane radioaktyviųjų atliekų atliekyną eksploatuojanti organizacija pagrindžia teigiamas išvadas dėl galimybės saugiai atlikti atliekyno uždarymą ir jeigu šios išvados yra pagrįstos objektyviomis

aplinkybėmis ir atitinka radioaktyviųjų atliekų atliekyno saugą reglamentuojančius teisės aktus. Radioaktyviųjų atliekų atliekyną eksploatuojanti organizacija galutinį atliekyno uždarymo planą, suderintą su Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija, vadovaudamasi Branduolinės energijos įstatymo 32 straipsnio nuostatomis teikia tvirtinti Energetikos ministerijai.“

3. Pakeisti 21 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Atliekyno priežiūrą po uždarymo atlieka radioaktyviųjų atliekų tvarkytojas. Radioaktyviųjų atliekų tvarkytojas parengia ir tvirtina Priežiūros po radioaktyviųjų atliekų atliekyno uždarymo programą. Priežiūros po radioaktyviųjų atliekų atliekyno uždarymo programa turi būti suderinta su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija ir Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija, kurios šią programą peržiūri, įvertina ir suderina ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo visų reikiamų ir tinkamai įformintų dokumentų ar informacijos, šių institucijų prašomos pateikti ar patikslinti, gavimo ir nurodytų trūkumų pašalinimo dienos. Reikalavimus Priežiūros po radioaktyviųjų atliekų atliekyno uždarymo programai nustato Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija.“

12 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus 7 straipsnio 2 dalį ir šio straipsnio 3 ir 4 dalis, įsigalioja 2019 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalis įsigalioja 2019 m. gegužės 1 d. Jeigu radioaktyviųjų atliekų darytojas iki 2019 m. gegužės 1 d. nesudaro sutarties su radioaktyviųjų atliekų tvarkytoju dėl radioaktyviųjų atliekų tvarkymo paslaugų vertės laidavimo draudimo sutarties ar neturi banko garantijos įmonės bankroto ar kitu atveju, kai radioaktyviųjų atliekų darytojas privalo nutraukti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veiklą ir neturi sukaupęs radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti reikalingų lėšų, turi būti sustabdytas licencijos ar laikinojo leidimo vykdyti veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, išskyrus branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, galiojimas Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo nustatyta tvarka. Šios dalies nuostatų laikymosi kontrolę pagal savo kompetenciją užtikrina reguliuojančioji institucija, nurodyta Radiacinės saugos įstatyme.

3. Radioaktyviųjų atliekų tvarkymą vykdysianti valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė, siekdama užtikrinti atitiktį šio įstatymo 8 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nurodytiems reikalavimams, iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos Radiacinės saugos įstatymo nustatyta tvarka parengia dokumentus ir gauna licencijas vykdyti veiklas su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, išskyrus branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, kurias vykdys įsigaliojus šiam įstatymui. Radioaktyviųjų atliekų tvarkymą vykdysianti valstybės įmonė

Ignalinos atominė elektrinė, siekdama užtikrinti atitiktį šio įstatymo 8 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų įstatymo 10 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytiems reikalavimams, iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos pateikia ir suderina branduolinės energetikos objekto modifikacijos saugą pagrindžiančius dokumentus Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo ir Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo nustatyta tvarka su Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija.

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė